

Etkinlik Çizelgelerini Kullanmayı Nasıl Öğretebilirim?

Etkinlik Çizelgelerinin Öğretimi

Etkinlik çizelgelerinin öğretiminde elle yönlendirme ve azalan ipucuyla öğretim ile birlikte aşamalı yardım kullanılmaktadır. Özellikle ilk denemeler çok önemlidir ve beceride usta olmayan çocuklar için tam fiziksel ipucuyla etkinliklerin gerçekleştirilmesi sağlanarak, çocukların hata yapmamasına özen gösterilmelidir. Ardından elle yönlendirme ipucu tam fizikselden kısmi fiziksel ipucuna doğru azaltılmalıdır ve eller bir gölge gibi çocuğun ellerini izlemelidir. Çocuğun çizelge izleme davranışında ve bağımsızlığında artış gözlemlendikçe yardımın yoğunluğu azaltılır ancak hata yapma olasılığı ortaya çıkarsa hemen elle yönlendirmeye dönülür.

1. Öğretime Hazırlık

- Çizelge öğretime başlamadan önce çizelge, çocuğun boy uzunluk ölçüsüne uygun bir konuma yerleştirilir.
- Etkinlik kovaları çizelgeye yakın bir rafta, soldan sağa doğru dizilir.
- Çizelgenin solda, etkinlik kutu ya da dosyalarının ise sağ tarafta bulunmasına dikkat edilmelidir.
- Bazı durumlarda masada çalışmalar yürütülebilir. Bu tip durumlarda çizelge masanın sol kenarında, etkinlikler ise masanın üst köşesine, çizelgede yer alan etkinlik fotoğraflarının sırasına göre soldan sağa dizilebilir.
- Bu aşamada ödüllendirmeyi ne şekilde yapacağınızı planlamanız gerekmektedir.

2. Başlama Yönergesi

Etkinlik çizelgelerinin öğretime başlamadan önce uygun bir yönerge seçmek gerekmektedir. Örneğin bir oyun çizelgesi öğretimini hedefliyorsanız başlama yönergesi: "Haydi oynayacak bir şeyler bul.", günlük rutinlerin takip edildiği bir çizelgede ise "Çizelgene başla." gibi yönergeler olabilir. Başlama yönergesinin bir kez verilmesine dikkat edilmelidir. Tekrarlı yönergeler çocukların bir süre sonra birden fazla tekrar edilen yönergelere tepki vermesine sebep olabilir. Sürekli tekrar edilen yönergelere tepkide bulunmanın sosyal açıdan uygun olmayacağı unutulmamalıdır.

3. Elle Yönlendirme

Başlama yönergesinin ardından çocuklara elle yönlendirme kullanılarak çizelge takip becerisinin öğretilmesi gerekmektedir. Elle yönlendirme;

- Çocuğun elinin üstünden tutarak çizelgesinin sayfasını çevirmesi,
- Fotoğrafları işaret etmesi,
- Aynı fotoğrafın bulunduğu etkinlik kutusunu alması ve
- Kutu içerisinde yer alan etkinliği tamamlaması için sunulan fiziksel yardımdır.

DİKKAT!

Elle yönlendirme kullanılırken çocukla hiçbir şekilde sözel iletişim kurulmaması ya da yönerge verilmemesi önerilir. Bunun nedeni sürekli sözel iletişimin çocukların bağımsızlaşmasına bir engel oluşturabileceği ve çocukların sözel yönergelere bağımlı kalabileceği düşüncesidir.

Etkinlik Çizelgelerini Kullanmayı Nasıl Öğretebilirim?

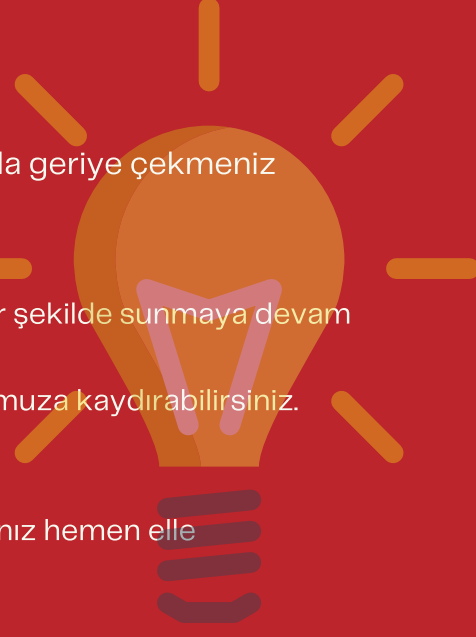
4. Ödüllendirme

Bu aşamada yapmanız gereken bir diğer önemli çalışma ise çocuğu ödüllendirmektir. Bunun için çizelge takip becerisinin her bir basamağında belirlediğiniz ödülleri kullanarak pekiştirme yapmayı unutmayınız. Bunun için küçük parçalı atıştırılmalıklardan ve sembollerden yararlanabilirsiniz.

5. İpucunun Geri Çekilmesi

Öğretimin başında yoğun olarak kullandığınız elle yönlendirmeyi zamanla geriye çekmeniz gerekmektedir. Bunun için;

- Bir süre öğretim yaptıktan sonra yardım yoğunluğunuzu azaltabilirsiniz.
- Eğer çocuğun hata yapmadığını gözlemliyorsanız yardımınızı azaltılmış bir şekilde sunmaya devam edebilirsiniz.
- Yardımınızı elden bileğe, bilekten ön kola, ön koldan dirseğe, sonrasında omuza kaydırabilirsiniz.
- Bir sonraki aşamada çocuğu bir gölge gibi takip edebilirsiniz.
- Son aşamada çocukla aranızdaki mesafeyi adım adım artırabilirsiniz.
- Eğer ipucunu geriye çekerken herhangi bir hata oluşacağını düşünüyorsanız hemen elle yönlendirmeye geri dönebilirsiniz.

İpucunun Geri Çekilmesi Aşamaları

Bilekten Yardım

Dirsekten Yardım

Omuzdan Yardım

6. Hataları Düzeltme

Çizelgelerin kullanımını öğretirken oluşan hataların düzeltilmesi yanlış öğrenme deneyimlerinin önüne geçecektir. Aşağıda bu stratejilere yer verilmiştir:

- Eğer çocuk bir basamakta hata yapıyorsa ipucunu sunduğunuz basamaktan bir önceki ipucu sunma basamağına geçebilirsiniz. Örneğin, bilekten yardım sunuyorsanız tekrar el üzerinden yardım sunabilirsiniz.
- Çocuk çizelgeye başlarken hata yaparsa çizelgenin kapağını kapatıp yeniden deneme yapması için çocuğa yeniden başlama yönergesi verebilirsiniz.
- Çizelge öğretiminde herhangi bir ilerleme gözlemlenmiyorsa ödüllerinizi etkililiğini gözden geçirebilirsiniz.
- Çocuğunuzun çizelgesinde çok fazla hata yaptığını gözlemliyorsanız çizelgenizin basamaklarını uyarlayabilir ya da çizelgedeki etkinliğin çocuğunuzun gelişim düzeyine uygunluğunu gözden geçirebilirsiniz.

